

Norges vassdrags- og energidirektorat  
nve@nve.no

Ref. 201502667

Oslo, 15.08.2015

## Hørings svar fra Norsk Varmepumpeforening – Tariffer for uttak i distribusjonsnettet

### Om Norsk Varmepumpeforening

Norsk Varmepumpeforening (NOVAP) er en interesseorganisasjon som arbeider for å økt bruk av varmpumper i det norske energisystemet. Varmepumper kan anvendes til oppvarming og kjøling av boliger, næringsbygg og innenfor industrien. Varmepumper bidrar til mer effektiv energibruk, bedre lokal luftkvalitet og reduserte klimagassutslipp. Det er solgt ca. 850.000 varmpumper i Norge. Norsk Varmepumpeforening har i dag ca. 50 medlemmer og en godkjenningsordning med over 400 forhandlere.

### Innledning

NVE ønsker å vurdere om tariffstrukturen for nettleien bør endres i forbindelse med innføring av AMS. Alle strømforbrukere skal ha nye avanserte måle- og styringssystemer innen 1. januar 2019. Dette vil i størst grad berøre husholdningskunder siden alle kunder med et forbruk over 100 000 kWh allerede har automatisk måling og avregning. Hvis forbrukerne tilpasser seg prissignaler fra nettselskap og kraftleverandør vil de kunne redusere sitt elektrisitetsforbruk og samtidig bidra til reduserte eller utsatte investeringer i nytt nett. Elektrisitet som frigjøres gjennom redusert forbruk kan bl.a. brukes til utfasing av fossil energibruk eller til verdiskapende formål. Høringsnotatet skisserer 3 ulike modeller for effektprising av nettleien. I tillegg drøftes det hvordan det kan utvikles et marked for utkobling av effekt i perioder med høy belastning i nettet.

### Forslag til tariffer for uttak i distribusjonsnettet

NOVAP støtter prinsippet om at tariffen så langt som mulig skal bidra til god utnyttelse av eksisterende nett, og en effektiv utvikling og utbygging av nettet på bakgrunn av samfunnsøkonomiske kriterier. Samtidig er det viktig at tariffene er utformet slik at kundene forstår dem, og kan tilpasse forbruk på en rasjonell måte. Det vil for de fleste forbrukere være vanskeligere å forstå en effekt tariffing enn tariffing på energibruk.

### Energiledde lik marginale tapskostnader

Marginale tapskostnader ved bruk av strøm utgjør om lag 5 øre/kWh av nettleien i gjennomsnitt, mens energiledde i tariffen uten avgifter i gjennomsnitt for alle nettselskap var 18,1 øre/kWh per januar 2015. NOVAP er enig med NVE at det teoretisk er mest riktig å sette energiledde lik tapskostnader ved bruk av strøm. Vi ser imidlertid også store fordeler ved å ha et noe høyere energiledde slik praksis er i dag. Dagens energiledde gir husholdningene et insentiv for å gjennomføre energieffektiviserings tiltak, noe som har en verdi utover å avlaste nettet. Effektiv energibruk kan frigjøre elektrisitet til andre gode formål og samtidig minimere eller utsette behov for ny produksjon som alltid vil ha noen uheldige miljøkonsekvenser. Hvis energiledde reduseres ned til marginale tapskostnader til dette insentivet svekkes kraftig. Dagens energiledde er også forståelig for forbrukerne og enkelt å kommunisere. Prognosene tilsier at det frem mot 2030 vil være lave kraftpriser. Vi mener derfor at risikoen for at prisforholdet mellom strøm og andre energibærere får forbrukere til å foreta feil valg er begrenset. Samtidig er det politisk flertall for å fase ut fossil

energibruk i næringsbygg og boliger, noe som tilsier at elektrisitet kommer til å være en dominerende energibærer sammen med andre fornybare løsninger. Når det gjelder strømproduksjon bak egen måler er dette en ny teknologi som i en introduksjonsfase vil ha stor nytte av den ekstra lønnsomheten et noe høyere energiledd gir.

### **Andre tariffledd som inngår i nettarriffen**

Ettersom tariffene fremdeles skal dekke nettselskapets kostnader innenfor tillat inntekt, må en inntektsreduksjon fra energileddet måtte kompenseres med en tilsvarende økning i inntekten fra andre tariffledd. NOVAP kommenterer de tre modellene NVE ber om tilbakemelding på, men etterlyser også en bredere gjennomgang med større fokus på strømkundene og hvordan de vil og kan tilpasse seg.

### **Effektledd basert på målt effektuttak**

Vi har forståelse for at det er effektuttaket i enkelte referansetimer som vil påvirke fremtidige nettinvesteringer i nettet lokalt, regionalt og nasjonalt. Vi mener likevel det vil være krevende å innføre denne ordningen da det er vanskelig å vite på forhånd når disse timene inntreffer. Det vil også være vanskelig å kommunisere og derved få kundene til å tilpasse seg innenfor en slik modell. Forbruksmønstre som til nå har vært relativt forutsigbare er nå i endring. Introduksjon av elbiler kan eksempelvis påføre effekttopper på andre tider enn det som har vært vanlig til nå.

### **Effektledd basert på sikringsstørrelse**

Vi mener denne modellen er for lite dynamisk for å oppnå at forbrukerne tilpasser seg i de perioder hvor det faktisk er effektutfordringer i nettet. Vi mener likevel kunder som har en sikring med høyere kapasitet enn hva som defineres som «normalt» uttak for en enebolig bør betale ekstra for dette. Det vil være en svakhet med modellen at mange vil velge å ikke nedskalere sikringen selv om de ikke bruker dagens kapasitet fullt ut fordi dette innebærer en kostnad for kunden. NOVAP er usikker på om denne modellen hovedsakelig vil påvirke valg av sikringsstørrelse ved nybygg eller om dette også vil kunne påvirke eksisterende bygg.

### **Abonnert effekt**

I denne modellen avregnes kunden etter hvor mye effekt de abonnerer på. Hvis effektuttaket overstiger abonnert effekt betales det ekstra for disse timene. NOVAP er usikre på om denne modellen bidrar til å oppfylle de overordnede målsetningene for ny tariffstruktur.

### **Mer standardisert effektstruktur**

NOVAP støtter en mer standardisert tariffstruktur. Vi mener en videreføring av dagens ordning hvor det enkelte nettselskap har stor frihet til å utforme tariffstruktur innenfor inntektsrammen vil medføre at det vil være vanskeligere å utnytte mulighetene med AMS. Vi håper det vil være et marked for å tilby produkter og tjenester som bidrar til laststyring og sluttbrukerfleksibilitet. For at dette skal være tilfellet vil det være viktig at det er et felles marked med like rammebetingelser. For varmpumper er det eksempelvis allerede utviklet «smart grid ready» varmpumper som nettselskapet kan koble ut i inntil 2 timer flere ganger i døgnet ved høy belastning på nettet.

### **Virkemidler ved knapphet på overføringskapasitet i nettet**

NOVAP støtter NVEs vurdering at det er mange forhold som tilsier at dagens ordning med utkoblbar kraft ikke fungerer tilfredsstillende. Vi er positive til at det utvikles lokale og nasjonale markeder for kjøp og salg av sluttbrukernes fleksibilitet. Vi er også enig med NVE i at det ikke bør være noen begrensninger i forhold til hvem som deltar i dette markedet.

### **NOVAPs synspunkter – oppsummering**

NOVAP mener den største utfordringen med nye tariffer for uttak i distribusjonsnettet er å få sluttbrukerne til å få et bevisst forhold til eget strømforbruk og effektbelastning. For å oppnå dette kreves følgende:

- Nettariffer som sluttbrukerne finner logiske og forståelige
- Informasjonssystem som gir prissignaler fra nettselskap og kraftleverandør
- Tilstrekkelige økonomiske insentiver til å gjøre en aktiv handling

Ved en logisk og treffsikker innføring av effekt tariffing er det mulig at flere enn i dag vil velge væske til vann varmpumper enn luft til vann varmpumper da disse krever mindre effekt når det er kaldt. Forbrukere vil også stimuleres til å investere i tilleggsutstyr som kan styre varmpumpen og akkumulering slik at produksjon av varme og tappevann dreies mot perioder med lavere priser og mindre belastning i nettet.

Selv om NOVAP er positive til å vektlegge effekt i fremtidens tariffing mener vi at NVE og nettselskapene må være tilbakeholdne med å innføre større endringer i tariffing for alle forbrukere. Ulike modeller for tariffing bør først testes ut gjennom mindre piloter og evalueres. En modell NOVAP også mener bør testes ut er å beholde et høyt energiledd, men differensiere dette utfra når på året og døgnet det er risiko for effektknapphet. Dette ville typisk vært et høyere effektledd på dagtid i månedene januar, februar og mars. Dette kunne bidra til å flytte noe av forbruket til «opp peak» eksempelvis elbillading og oppvaring av vann og romoppvarming med vannbårne systemer.

Vennlig hilsen

Rolf Iver Mytting Hagemoen  
Daglig leder

Bård Baardsen  
Faglig leder

river@novap.no  
baard@novap.no